

Συνέδρια της Ελληνικής Επιστημονικής Ένωσης Τεχνολογιών Πληροφορίας & Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση

Τόμ. 1 (2004)

4ο Συνέδριο ΕΤΠΕ «Οι ΤΠΕ στην Εκπαίδευση»

Από το Σχεδιασμό στην Υλοποίηση της
Εκπαιδευτικής Πύλης Ν. Αιγαίου

Νίκος Τζιμόπουλος, Νίκος Δαπόντες, Γιάννης
Μπουντούρης, Νίκος Μαραγκός

Βιβλιογραφική αναφορά:

Τζιμόπουλος Ν., Δαπόντες Ν., Μπουντούρης Γ., & Μαραγκός Ν. (2026). Από το Σχεδιασμό στην Υλοποίηση της Εκπαιδευτικής Πύλης Ν. Αιγαίου. *Συνέδρια της Ελληνικής Επιστημονικής Ένωσης Τεχνολογιών Πληροφορίας & Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση*, 1, 371–378. ανακτήθηκε από <https://eproceedings.epublishing.ekt.gr/index.php/cetpe/article/view/9001>

Από το Σχεδιασμό στην Υλοποίηση της Εκπαιδευτικής Πύλης Ν. Αιγαίου

Νίκος Τζιμόπουλος
Εκπαιδευτικός Δ.Ε.

Σύρος
ntzimop@sch.gr

Γιάννης Μουντούρης
Τεχνικός ΚΕΠΑΛΗNET

Σύρος
jboud@ts.sch.gr

Νίκος Δαπόντες
Εκπαιδευτικός Δ.Ε.

Σύρος
daponte@sch.gr

Νίκος Μαραγκός
Τεχνικός ΚΕΠΑΛΗNET

Σύρος
nmara@ts.sch.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Με αφετηρία μας α) τις αυξανόμενες ανάγκες των εκπαιδευτικών της νησιώτικης Ελλάδας για επικοινωνία, επιμόρφωση και υποστήριξη του εκπαιδευτικού τους έργου β) την εμφάνιση κατάλληλων εφαρμογών ελεύθερου λογισμικού και γ) την κατάσταση υποδομής και εκπαιδευτικού λογισμικού στη χώρα μας, σχεδιάσαμε και υλοποιήσαμε την Εκπαιδευτική Πύλη Ν. Αιγαίου. Η σχεδίαση λαμβάνει υπόψη της τη δομή και το περιεχόμενο των Εκπαιδευτικών Πυλών (educational portals, portail educatif), των θεματικών δικτυακών κόμβων που λειτουργούν κυρίως στην Ευρωπαϊκή Ένωση την τελευταία δεκαετία καθώς και τα πορίσματα ερευνών που αναφέρονται στην οργανική ένταξη των ΤΠΕ στην εκπαίδευση. Στην παρούσα εργασία παρουσιάζονται οι κατευθυντήριες ιδέες και η διαδικασία που ακολουθήθηκε από τον αρχικό σχεδιασμό μέχρι την πραγματοποίησή της.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Εκπαιδευτική Πύλη, Υποστήριξη Εκπαιδευτικού Έργου, Αξιοποίηση των ΤΠΕ στη Διδασκαλία.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η εισαγωγή των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, τα τελευταία χρόνια, γίνεται με πιο γρήγορο ρυθμό κυρίως μέσα από τις γνωστές δράσεις των επιχειρησιακών προγραμμάτων ΕΠΕΑΕΚ και της ΚτΠ (Πρωτοβουλία «e-Learning: να σκεφτούμε την εκπαίδευση του αύριο» που εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 24 Μαΐου 2000 και ορίζεται συνοπτικά ως «η χρήση των Νέων Τεχνολογιών Πολυμέσων και του Internet, για τη βελτίωση της ποιότητας της μάθησης με διευκόλυνση της πρόσβασης σε πόρους και υπηρεσίες, καθώς και των ανταλλαγών και της εξ' αποστάσεως συνεργασίας» (<http://www.europa.eu.int/comm/elearning>):

- Προμήθεια Η/Υ για όλα τα σχολεία της Β/θμιας και της Α/θμιας εκπαίδευσης.
- Δικτύωση όλων των σχολείων και σύνδεσή τους με το διαδίκτυο.
- Δημιουργία εκπαιδευτικού λογισμικού.
- Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στη χρήση των ΤΠΕ.
- Τεχνική στήριξη των σχολικών εργαστηρίων με τη δημιουργία των «Κέντρων Πληροφορικής και Νέων Τεχνολογιών» (ΚΕΠΑΛΗNET).

Όσον αφορά τους δύο πρώτους άξονες, ο ρυθμός μπορεί να θεωρηθεί ικανοποιητικός λαμβάνοντας υπόψη ότι όλα σχεδόν τα σχολεία έχουν εξοπλιστεί με εργαστήρια υπολογιστών και

είναι συνδεδεμένα στο διαδίκτυο. (Γραφείο Κοινωνίας της Πληροφορίας του ΥΠΕΠΘ, <http://www.ypepth.gr/ktp/ktp.htm>)

Για τα λογισμικά, ενώ έχουμε αρκετά μεγάλη παραγωγή ανερχόμενη σε 98 τίτλους (έργα ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ, έργο του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, http://www.ypepth.gr/ktp/Educ_prds.htm) τα περισσότερα δεν έχουν φτάσει στα σχολεία (μόνο 18 λογισμικά του Π.Ι στάλθηκαν φέτος στα σχολεία και ορισμένα μόνο από τα λογισμικά της ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ δόθηκαν σε 350 σχολεία), πολλά δεν έχουν άδειες χρήσης για τα σχολεία και άλλα δεν έχουν πιστοποιηθεί από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Τέλος, η συνολική εικόνα για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών δεν είναι καθόλου ικανοποιητική. Ενώ θα έπρεπε να ήταν διαρκής και περιοδική, στην πράξη είναι αποσπασματική και ελλιπής (Είναι γνωστό ότι έχει γίνει επιμόρφωση μέσω πιλοτικών εφαρμογών προγραμμάτων σε λίγα σχολεία, την περίοδο της ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ. Συνάμα, 76.000 εκπαιδευτικοί επιμορφώθηκαν με σεμινάρια διάρκειας μόνο 48 ωρών σε πολύ βασικά εργαλεία των υπολογιστών. Η επιμόρφωση δευτέρου επιπέδου – παιδαγωγική αξιοποίηση των ΤΠΕ - δεν έχει ξεκινήσει ακόμα).

Από την άλλη, εκτός της διδασκαλίας των μαθημάτων πληροφορικής, οι υποδομές δεν αξιοποιούνται σε ικανοποιητικό βαθμό στη διδασκαλία των σχολικών μαθημάτων με κίνδυνο να απαξιώνεται η τεχνολογία πολύ γρήγορα.

Μια πρώτη εμπειρική παρατήρηση αναφορικά με το πώς πραγματικά χρησιμοποιείται ο ηλεκτρονικός υπολογιστής και το διαδίκτυο στη χώρα μας σήμερα, μας οδηγεί στην υπόθεση ότι «η ένταξη των ΤΠΕ στην καθημερινή διδακτική πράξη προϋποθέτει όχι μόνο την εξασφάλιση τεχνικής υποστήριξης αλλά και την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και την συνεχή ενθάρρυνσή τους με διάφορα κίνητρα. Επιπλέον, θα χρειαστεί και η ανάπτυξη υπηρεσιών υποστήριξης του έργου των εκπαιδευτικών (εκπαιδευτικές Πύλες) που να έχουν όλες χαρακτηριστικά βιώσιμων έργων υποδομής και όχι έργων που σβήνουν μόλις τελειώσει η χρηματοδότηση τους» (Δαπόντες Ν, 2001).

Σύμφωνα με την υπόθεση που διατυπώνουμε εδώ, για να εντάξουν οι εκπαιδευτικοί της πράξης τις ΤΠΕ στη διδακτική πράξη με σκοπό να βελτιωθεί η διδασκαλία και οι σχολικές δραστηριότητες, δεν είναι αρκετός ο εξοπλισμός, η δικτύωση και το λογισμικό. Αυτό που στην πραγματικότητα χρειάζονται είναι η συνεχής υποστήριξη και η επιμόρφωση σε ποικίλα επίπεδα. Όσον αφορά την υποστήριξη, αυτό μπορεί να υλοποιηθεί τόσο με την παροχή ψηφιακού υλικού για τη διδασκαλία και την αυτό-μόρφωση των εκπαιδευτικών μέσω του διαδικτύου όσο και με την παροχή υπηρεσιών. Ιδιαίτερα στην περιοχή του Νοτίου Αιγαίου, με τις προφανείς δυσκολίες επικοινωνίας και ενημέρωσης των εκπαιδευτικών μεταξύ των νησιών, θα μπορούσε το διαδίκτυο να αποτελέσει ουσιαστικό μέσο για την διαρκή και συνεχή υποστήριξή τους.

Μια ομάδα εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, με την υποστήριξη του τμήματος του Πανεπιστημίου Αιγαίου στη Σύρο, είχε την πρωτοβουλία να σχεδιάσει και στη συνέχεια να θέσει σε λειτουργία μια «Εκπαιδευτική Πύλη», η οποία στοχεύει στην κάλυψη των αναγκών των εκπαιδευτικών της νησιώτικης περιοχής.

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ «ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΥΛΗ»;

Σύμφωνα με μια ευρέως διαδεδομένη προσέγγιση, ως Εκπαιδευτική πύλη (educational portal) ορίζεται ένας δικτυακός τόπος, ο οποίος δε διαθέτει εκπαιδευτικό περιεχόμενο, αλλά μπορεί ο εκπαιδευτικός να το αναζητήσει από προτεινόμενους δικτυακούς ή μη τόπους. Επομένως, κρίσιμο σημείο αποτελεί η όσο το δυνατόν πληρέστερη συλλογή των αναφορών, η επιλογή των θεμάτων ανάλογα με το σκοπό, η δυνατότητα φιλτραρίσματος, η δυνατότητα άμεσης ενημέρωσης για νέες αναφορές, η ταξινόμηση και η δόμηση / ιεράρχηση των πληροφοριών (Βλαχογιάννης κ.α., 2003). Θεωρούμε ότι, πράγματι, έτσι θα μπορούσε να ήταν οργανωμένη μια εκπαιδευτική πύλη, με την προϋπόθεση βέβαια ότι θα υπήρχαν στο διαδίκτυο τόσο οι δικτυακοί τόποι εκπαιδευτικών ή ανεξάρτητων ομάδων εκπαιδευτικών (όπως στην περίπτωση της Γαλλίας) καθώς και δικτυακοί τόποι οργανισμών και διοικητικών δομών που θα ήταν ενημερωμένοι, επικαιροποιημένοι και

πλήρεις. Λαμβάνοντας υπόψη την υπάρχουσα κατάσταση άλλων δικτυακών τόπων ευρωπαϊκών υπουργείων και οργανισμών, ελληνικών και ξένων (www.ypepth.gr, www.e-yliko.gr, www.komvos.gr, www.eun.org, www.moec.gov.cy/dde/klimakio/, www.educasource.education.fr/, www.inrp.lamap) καταλήξαμε στο να εντάξουμε στην «Εκπαιδευτική Πύλη Νοτίου Αιγαίου» όχι μόνο δικτυακούς τόπους και εκπαιδευτικό υλικό αλλά και να ενθαρρύνουμε τους εκπαιδευτικούς να δημοσιοποιήσουν εργασίες, είτε είναι προσωπικές είτε των σχολείων τους (μαθητικές εφημερίδες, εργασίες σε σεμινάρια και συνέδρια, εργασίες περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, αγωγής υγείας, Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού, Ολυμπιακής Παιδείας κ.α.). Από αυτό το σημείο μάλιστα γεννήθηκε και το «μοντέλο της αυτοτροφοδοτούμενης εκπαιδευτικής πύλης» στο οποίο εμπλέκονται όλοι οι φορείς της εκπαίδευσης (Διοίκηση, Σχολικοί Σύμβουλοι, Υπεύθυνοι τμημάτων και εκπαιδευτικοί των δύο βαθμίδων). Με αυτή την οργανωτική δομή η Πύλη αποκτάει μια δυναμική έτσι, ώστε οι ενδιαφερόμενοι εκπαιδευτικοί να έχουν όχι μόνο πρόσβαση στην ενημέρωση και το υλικό εναλλακτικών διδακτικών προσεγγίσεων, αλλά και να συμμετέχουν στην ανανέωση της.

ΤΑ ΤΕΧΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Στην προσπάθειά μας να υλοποιήσουμε το σχέδιο μας και να λύσουμε τα τεχνικά προβλήματα, συνεργαστήκαμε με διδάσκοντες, τεχνικούς και φοιτητές του Πανεπιστημίου Αιγαίου οι οποίοι θα μπορούσαν να μας βοηθήσουν. Η δημιουργία του ΚΕΠΑΛΗΝΕΤ Κυκλάδων [«Δράσεις υποστήριξης των πληροφοριακών συστημάτων των σχολείων (δημιουργία Help Desk), έργο της ΚτΠ του ΥπΕΠΘ.] στη Σύρο και η πρόσληψη τεχνικών μας βοήθησε να αντιμετωπίσουμε τα προβλήματα του λογισμικού με το οποίο «στήσαμε» τελικά την πύλη (πλατφόρμα rhp-nuke), αλλά και εξασφαλίσουμε τη συντήρησή της.

Πρόκειται για μία πλατφόρμα που ανήκει στην κατηγορία του ελεύθερου λογισμικού. Αυτό σημαίνει ότι εκτός του ότι διατίθεται δωρεάν στο διαδίκτυο, είναι και ανοιχτό για οποιαδήποτε τροποποίηση. Υποστηρίζεται από μια μία ολόκληρη κοινότητα χρηστών και προγραμματιστών που αναπτύσσουν καθημερινά επιπλέον εφαρμογές αλλά και διορθώσεις του υπάρχοντος κώδικα. Στο διαδίκτυο έγινε γρήγορα αποδεκτό από τις ομάδες χρηστών ελεύθερου λογισμικού και αντικατέστησε πολλές άλλες δύσχρηστες πλατφόρμες. Αυτή τη στιγμή υπολογίζετε ότι χρησιμοποιείτε επίσημα σε πάνω από 3000 πύλες, αριθμός ο οποίος μεγαλώνει καθημερινά. Όλα τα δεδομένα είναι δυναμικά, αποθηκεύονται και ανακτώνται σε βάση δεδομένων (MySQL), πράγμα που κάνει πολύ γρήγορη τη προσπέλαση τους και σε συνεργασία με τη μηχανή αναζήτησης του συστήματός μας δίνει ταχύτατα αποτελέσματα χωρίς την ανάγκη μεγάλης επεξεργαστικής ισχύος.

Η ανάρτηση του εκπαιδευτικού υλικού από εκπαιδευτικούς, χωρίς ιδιαίτερες γνώσεις πληροφορικής, αποτέλεσε ένα πρόβλημα που λύθηκε με επιτυχία από τους τεχνικούς της ομάδας. Έτσι, εξασφαλίστηκε και η πιο σημαντική απαίτηση που υπόσχεται τη βιωσιμότητα μιας Πύλης εκπαιδευτικών: η φιλικότητα του περιβάλλοντος. Επιπλέον, εξασφαλίστηκε και η δυνατότητα για αναρτήσεις περιεχομένου μέσω διαδικτύου.

ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ «ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ»

Σημείο αφετηρίας για την κατηγοριοποίηση του περιεχομένου της Πύλης ήταν οι παρακάτω παραδοχές:

- i) Απευθύνεται σε όλους τους διδάσκοντες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης των σχολείων του Νοτίου Αιγαίου (Κυκλάδες και Δωδεκάνησα) με τις γνωστές ιδιομορφίες - δυσκολίες.

- ii) Το εκπαιδευτικό υλικό είναι τέτοιο ώστε να απευθύνεται τόσο στην παιδαγωγική αξιοποίηση των ΤΠΕ όσο και στη διδασκαλία με τα γνωστά παραδοσιακά μέσα.
 - iii) Το Πρόγραμμα Σπουδών δεν αναφέρεται μόνο στη διδασκαλία των γνωστών μαθημάτων αλλά και στις άλλες ενδιαφέρουσες σχολικές δραστηριότητες και πρακτικές.
 - iv) Η πρόσβαση είναι ελεύθερη σε όλο το περιεχόμενο της Εκπαιδευτικής Πύλης χωρίς να είναι απαραίτητη η εγγραφή των χρηστών.
 - v) Η μελέτη του τρόπου που οι εκπαιδευτικοί και οι μαθητές σε διάφορες χώρες αξιοποιούν το διαδίκτυο στη διδακτική πράξη μας οδήγησε στην παρακάτω τυποποίηση των παιδαγωγικών δραστηριοτήτων: α) ως πηγή πληροφοριών για τους μαθητές και τους διδάσκοντες β) ως μέσον επικοινωνίας και γ) ως μέσον έκφρασης.
- Η Κεντρική Σελίδα περιλαμβάνει τρεις βασικές στήλες: η αριστερή αναφέρεται στην ενημέρωση, η μεσαία στα τρέχοντα και επείγοντα και η τρίτη στην προσφορά εκπαιδευτικού υλικού. Κάθε στήλη αποτελείται από επιμέρους Τμήματα.

α) Χρήσιμες πληροφορίες. Σύμφωνα με τον αρχικό σχεδιασμό μας, αυτή η στήλη παρέχει πληροφορίες για τις διοικητικές μονάδες και τα σχολεία της περιφέρειας νοτίου Αιγαίου, χρήσιμες πληροφορίες για τα δρομολόγια των πλοίων (με συνεχή εβδομαδιαία ενημέρωση) καθώς και δικτυακούς τόπους για την πρόγνωση του καιρού.

Πρόκειται για πληροφορίες οι οποίες βοηθούν ιδιαίτερα τους εκπαιδευτικούς των νησιών μας και των δύο βαθμίδων.

Όμως, για το «Τμήμα της εκπαιδευτικής νομοθεσίας» πολύ γρήγορα καταλάβαμε ότι δεν έχουμε ούτε τη δυνατότητα ούτε το θεσμικό ρόλο για την έγκαιρη και έγκυρη πληροφόρηση των εκπαιδευτικών. Μπορούμε όμως να ενημερώνουμε τους εκπαιδευτικούς για τρέχοντα και επίκαιρα θέματα όπως οι πανελλήνιες εξετάσεις, οι εξετάσεις του ΑΣΕΠ, η φοίτηση των μαθητών, τα τρέχοντα μεταπτυχιακά προγράμματα, το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο καθώς και πληροφορίες σχετικές με τα Ευρωπαϊκά προγράμματα στα οποία θα μπορούσαν να συμμετέχουν τα σχολεία. Η ενημέρωση για τα θέματα αυτά είναι άμεση και αφορά νόμους και εγκυκλίους οι οποίοι κοινοποιούνται άμεσα και αποσύρονται μετά την λήξη της ισχύς τους. Δεν μπορούμε να αποθηκεύουμε πληροφορίες για τις οποίες δεν είμαστε σίγουροι ότι ισχύουν.

Στο «Τμήμα των έργων του Γ' ΚΠΣ», δείχνουμε τους δικτυακούς τόπους των υπηρεσιών οι οποίες περιέχουν πληροφορίες για τα έργα που αφορούν τις ΤΠΕ και άλλες δράσεις, κυρίως του ΥΠΕΠΘ. Υπάρχουν, επίσης, και πληροφορίες που αφορούν την επιμόρφωση για τις ΤΠΕ στις Κυκλάδες.

Μετά από πρόταση πολλών εκπαιδευτικών, υπάρχουν και ενδεικτικές προτάσεις για ολιγοήμερες εκδρομές σε κάποια νησιά με πλήρη πρόγραμμα επισκέψεων και πληροφορίες, τα οποία δεν είχαμε προβλέψει στο σχεδιασμό της πύλης.

Όσον αφορά το Τμήμα με τις ενδιαφέρουσες συνδέσεις, προτείνουμε δικτυακούς τόπους, τους οποίους έχουμε σε θεματικές κατηγορίες. Ειδικότερα για τα μαθήματα και τις ιστοσελίδες εκπαιδευτικών είναι χωρισμένες ανά μάθημα. Προσπαθήσαμε με την περιγραφή ή την αξιολόγηση κάποιων από αυτούς να βοηθήσουμε τους επισκέπτες να βρουν πιο εύκολα την πληροφορία την οποία αναζητούν.

β) Θέματα Επικαιρότητας.

Στη μεσαία στήλη σχεδιάσαμε να έχουμε εκπαιδευτικά θέματα επικαιρότητας και αποδελτίωση ειδήσεων. Πολύ γρήγορα διαπιστώσαμε ότι υπάρχουν και πολλοί άλλοι δικτυακοί τόποι οι οποίοι τα προσφέρουν, οπότε η Πύλη απλά οφείλει να τους «δείχνει» (προτείνει) με έναν δεσμό.

Στην Κεντρική σελίδα έχουμε μια μόνιμη στήλη για επίκαιρα θέματα (για παράδειγμα, η έκδοση των Πρακτικών ενός Συνεδρίου της περιοχής μας) και ειδήσεις που αφορούν θέματα διοικητικά ή εκπαιδευτικά και τα οποία μπορεί να ενδιαφέρουν τους εκπαιδευτικούς (συνέδρια, σεμινάρια, προσκλήσεις για συμμετοχή εκπαιδευτικών, αποτελέσματα εξετάσεων για το Κρατικό

Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας της περιοχής μας, σεμινάρια των ΠΕΚ, πληροφορίες για τη φοίτηση των μαθητών, τις Πανελλήνιες εξετάσεις, οι μεταθέσεις και τα οργανικά κενά κ.α.). Τέλος, υπάρχουν πάντα τα 5 τελευταία άρθρα τα οποία έχουν «ανέβει» στην πύλη, για την ενημέρωση των τακτικών επισκεπτών της. Στόχος μας είναι η συνεχής ενημέρωση και ο εμπλουτισμός του υλικού για να την επισκέπτονται καθημερινά οι εκπαιδευτικοί της περιοχής μας και κάθε ενδιαφερόμενος.

γ) Τα τμήματα Εκπαιδευτικού υλικού»

Στον αρχικό σχεδιασμό υπολογίζαμε να διακρίνουμε το εκπαιδευτικό υλικό σε θεματικές κατηγορίες σύμφωνα με τη βαθμίδα αναφοράς: Δημοτικά-Νηπιαγωγεία, Γυμνάσια, Ενιαία Λύκεια και ΤΕΕ.

Σχήμα 1: Κατηγοριοποίηση εκπαιδευτικού υλικού

Στην πράξη, όμως, διαπιστώσαμε ότι η κατηγοριοποίηση αυτή δεν ήταν λειτουργική γιατί κάποιες δημοσιεύσεις πιθανόν να ενδιέφεραν εκπαιδευτικούς από διαφορετικού τύπου σχολικές μονάδες. Έτσι, επιλέξαμε η κατηγοριοποίηση αυτή να είναι κατά ειδικότητα (βλέπε Σχήμα 1).

Σε κάθε ειδικότητα διακρίναμε υποκατηγορίες όπως «διδασκαλία με τη βοήθεια λογισμικών με ή χωρίς Φύλλα Εργασίας», «διδασκαλία με τη χρήση του διαδικτύου», «διδασκαλία με άλλα μέσα», θεωρώντας ότι οι εκπαιδευτικοί χρειάζονται υλικό τόσο για ΤΠΕ όσο και για τους παραδοσιακούς τρόπους διδασκαλίας.

Σε πρώτη φάση (2003-2004), πηγές του περιεχομένου αποτέλεσαν:

α) Εισηγήσεις συνεδρίων για τις ΤΠΕ στην εκπαίδευση (για παράδειγμα του 1ου και 2ου Συνεδρίου της Σύρου, της Ρόδου, των Ιωαννίνων, των Πατρών, του Βόλου κ.α.)

β) «Φύλλα Εργασίας» εκπαιδευτικών για τη διδασκαλία ενός γνωστικού αντικειμένου

γ) Προτάσεις εκπαιδευτικών για την αξιοποίηση του διαδικτύου.

δ) Δραστηριότητες εκπαιδευτικών σε όλα τα μαθήματα που πραγματοποιήθηκαν στο Πλαίσιο της Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών (έργο ΟΔΥΣΣΕΑΣ).

Επιπλέον, εκτός από τις γνωστές λίστες με δικτυακούς τόπους, υπάρχουν προτάσεις με επιλεγμένες διευθύνσεις στο διαδίκτυο αναφορικά με μια θεματική ενότητα, όπως για παράδειγμα ο κύκλος του νερού, η ιστορία των υπολογιστών, μέρα – νύχτα και εποχές, τα φράκταλς, Applets Φυσικής ή Μαθηματικών κ.λ.π. Τα θέματα αυτά δεν κατατίθενται άπαξ αλλά έχουν δυναμικό χαρακτήρα με την έννοια ότι μπορούν να εμπλουτίζονται συνεχώς με νέες διευθύνσεις. Πρόκειται για κάτι το οποίο δεν είχαμε σχεδιάσει, αλλά θεωρήσαμε πολύ χρήσιμο στη συνέχεια.

Τέλος, υπάρχουν άρθρα και μελέτες που αναφέρονται στο συγκεκριμένο μάθημα, το πρόγραμμα σπουδών, παρουσιάσεις εκπαιδευτικών λογισμικών από τους δημιουργούς τους ή τους χρήστες αυτών, βιβλιογραφία και χρήσιμοι δικτυακοί τόποι σχετικοί με την ειδικότητα.

Το Εκπαιδευτικό Λογισμικό και η αξιοποίησή του στην τάξη καθώς και η Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών αποτελεί αυτόνομο «Τμήμα». Σ' αυτό παρουσιάζονται τα εκπαιδευτικά λογισμικά από τους ίδιους τους δημιουργούς τους ή καταγράφονται οι εμπειρίες εκπαιδευτικών που χρησιμοποίησαν λογισμικά στη διδασκαλία τους. Στην υποκατηγορία «επιμόρφωση» αναρτώνται όλες οι εργασίες σχετικές με το επιμορφωτικό έργο είτε με ΤΠΕ είτε με παραδοσιακούς τρόπους διδασκαλίας.

Ιδιαίτερο τμήμα αφιερώνεται στο εκπαιδευτικό λογισμικό Microworlds Pro (ανοιχτό Logo – like περιβάλλον με ενσωματωμένα περιβάλλοντα ζωγραφικής, επεξεργασίας εικόνας και κειμένου, μουσικής κ.λ.π.) (Γρηγοριάδου Μ. & Γλέζου Κ., 2003) εξελληνισμένη έκδοση του οποίου είναι ήδη εγκατεστημένη στα περισσότερα Δημοτικά. Επιπλέον, γι αυτό το λογισμικό υπάρχουν πολλές εισηγήσεις σε συνέδρια που παρουσιάζουν τρόπους για την αξιοποίησή του στη Φυσική, στη Γεωγραφία, στη Φυσική Αγωγή, κυρίως στα Ολοήμερα. Η Logo εξακολουθεί να αποτελεί ένα από τα αντικείμενα ένταξης των ΤΠΕ στην εκπαίδευση (Webb & Cox, 2003, Κόμης, 2004).

Ιδιαίτερη έμφαση δίνουμε στην προβολή των δραστηριοτήτων των σχολείων της περιοχής μας. Θεωρούμε ότι η προβολή τους είναι ένα κίνητρο για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στο σχολείο και γενικότερα για την ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών. Προβάλλουμε, λοιπόν, τα σχολικά περιοδικά και τις εφημερίδες, τις εργασίες για την Περιβαλλοντική εκπαίδευση και την Αγωγή Υγείας, το Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό και την Ολυμπιακή Παιδεία (βλέπε Σχήμα 2).

Δραστηριότητες Σχολείων

Προτάσεις για σχολικές
εκδρομές

Εφημερίδες-Περιοδικά

Περιβαλλοντική

Εκπαίδευση

Αγωγή Υγείας

ΣΕΠ

Ολυμπιακή Παιδεία

Σχήμα 2: Δραστηριότητες Σχολείων

Οι δραστηριότητες των πέντε «Εργαστηριακών Κέντρων Φυσικών Επιστημών των Κυκλάδων» (ΕΚΦΕ) του Νομού Κυκλάδων, προβάλλονται ιδιαίτερα με σκοπό τη συνεργασία και τη συμμετοχή των εκπαιδευτικών του κλάδου ΠΕ4. Το ίδιο θα επιδιωχθεί και με τα ΕΚΦΕ Δωδεκανήσου.

Στη συνέχεια ακολουθεί ένα «Τμήμα» με δημοσιεύσεις σχετικές με τις εκπαιδευτικές πύλες, το διαδίκτυο και την αξιοποίηση των ΤΠΕ που αφορούν όλες τις ειδικότητες. Συνήθως είναι εισηγήσεις για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στην εκπαίδευση και κριτική για τις επιπτώσεις τους. Οι περισσότερες από αυτές βρίσκονται και στο τμήμα του εκπαιδευτικού υλικού των μαθημάτων.

Τέλος, η ενημέρωση των εκπαιδευτικών για «το βιβλίο» και τα εκπαιδευτικά περιοδικά γίνεται σε ειδικό τμήμα της πύλης. Εκεί, υπάρχουν παρουσιάσεις και κριτικές βιβλίων καθώς και παρουσιάσεις των τευχών περιοδικών που αφορούν την εκπαίδευση.

Η ΑΝΑΔΡΑΣΗ

Η «Εκπαιδευτική Πύλη των Εκπαιδευτικών του Νοτίου Αιγαίου» λειτουργεί συνολικά λίγους μήνες και μάλιστα με δοκιμαστικό χαρακτήρα. Καθήκον μας είναι η συνεχής βελτίωσή της παίρνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις και τα σχόλια των εκπαιδευτικών της πράξης.

Σημαντική είναι και η βοήθεια που μας προσφέρουν ειδικά λογισμικά με τα οποία έχουμε τη δυνατότητα να καταγράφουμε την επισκεψιμότητα της Πύλης (βλέπε Σχήμα 3), καθώς και τα «κλικ» προερχόμενα από μηχανές αναζήτησης και άλλες εκπαιδευτικές πύλες ή δικτυακούς τόπους.

Σχήμα 3: Στατιστικά στοιχεία της Εκπαιδευτικής Πύλης

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η εργασία μας, στη σημερινή της μορφή είναι εμπειρική τουλάχιστον όσον αφορά την οικοδόμηση μιας εκπαιδευτικής πύλης στον ελλαδικό χώρο. Προέκυψε από την εμπειρία μας στις επιμορφώσεις εκπαιδευτικών στις ΤΠΕ τα τελευταία 7 χρόνια και από τη συστηματική μελέτη της

δομής και του περιεχόμενου των εκπαιδευτικών Πυλών κυρίως των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Εκπαιδευτική Πύλη των Εκπαιδευτικών Νοτίου Αιγαίου (www.epyna.gr) μπορεί να χρησιμοποιηθεί από όλους με ελεύθερη πρόσβαση σε όλο το περιεχόμενο, χωρίς να είναι μέλη, για να ανακτήσουν ψηφιακό υλικό, ιδέες για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στο σχολείο, για ενημέρωση.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Βλαχογιάννης Β., Ηλιάδης Ε., Τζιμόπουλος Ν. (2003): Σχεδιασμός και υλοποίηση Εκπαιδευτικής Πύλης Ν. Αιγαίου, Πρακτικά 2ου Πανελλήνιου Συνεδρίου «Αξιοποίηση των ΤΠΕ στη Διδακτική Πράξη», τόμος Α, 54-63, Σύρος, 2003.
- Γρηγοριάδου Μ. & Γλέζου Κ. (2003): Αξιοποίηση Logo-Like περιβάλλοντος στη σχολική τάξη: εμπειρίες, προβληματισμοί και διδακτικές προτάσεις, Πρακτικά 2ου Πανελλήνιου Συνεδρίου «Αξιοποίηση των ΤΠΕ στη Διδακτική Πράξη», τόμος Β, 269-280, Σύρος, 2003.
- Δαπόντες Ν. (2001): Η Κοινωνία της Πληροφορίας: η Εκπαιδευτική Διάσταση της Τεχνολογίας της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών, στο βιβλίο Κυνηγός Χ. & Δημαράκη (επιμέλεια) "Νοητικά Εργαλεία και Πληροφοριακά Μέσα. Παιδαγωγική αξιοποίηση της σύγχρονης τεχνολογίας για τη μετεξέλιξη της εκπαιδευτικής πρακτικής" εκδ. Καστανιώτη, Αθήνα 2002.
- Κόμης Β. (2004): Η εισαγωγή στις εκπαιδευτικές εφαρμογές της Τεχνολογίας και των Επικοινωνιών, εκδ. Νέων Τεχνολογιών, Αθήνα.
- <http://nukecopcs.com> Δικτυακός Τόπος του Php-Nuke
- Cox, M., & Webb M. (2003): A Review of ICT Pedagogy, ITTE 2003, Annual Conference of the Association of Information Technology for Teacher Education, Leeds.
- <http://www.eun.org/portal/index-en.cfm> Το portal των εκπαιδευτικών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.
- «E-Learning: να σκεφτούμε την εκπαίδευση του αύριο» <http://www.europa.eu.int/comm/elearning>
- Information infrastructure Task Force (1994). A transformation of learning: Use of the NTI for education and lifelong learning, <http://www.wested.org/tie/dlrm/reformtechpart1.html>
- ΟΔΥΣΣΕΑΣ, «Ολοκληρωμένο Δίκτυο Σχολικής Εκπαιδευτικής Αναγέννησης σε Αχαΐα, Θράκη και Αιγαίο», ΥΠΕΠΘ / ΕΠΕΑΕΚ, Υποπρόγραμμα 1 Μέτρα 1.1β & 1.4γ, Ενέργεια Β' 1997.
- <http://www.ypepth.gr/ktp/ktp.htm> «Γραφείο Κοινωνίας της Πληροφορίας» του ΥΠΕΠΘ.